

Ziua Cincizecimii Praznicul sfințeniei creștine

Duminica a opta după Paști este o mare sărbătoare împărătească, Duminică ce ne ajută să înțelegem mai bine lucrarea numită a Pogorării Sfântului Duh sau a Rusalilor, pe care Dumnezeu a săvârșit-o în lume, prin cele Trei Persoane ale Sfintei Treimi. Astfel, reținem din toate cele ale praznicului că Dumnezeu-Tatăl este Creatorul lumii, Dumnezeu-Fiul este Mântuitorul acesteia și Dumnezeu-Duhul Sfânt este Desăvârșitorul sau Sfințitorul întregii creații.

Un alt adevăr ce ni se luminează la acest praznic este acela că într-o zi ca aceasta, adică în ziua când s-a pogorât Duhul Sfânt peste Apostoli, la zece zile după Înălțare și la cincizeci de zile după Înviere, atunci s-a întemeiat și Biserica.

Trebuie să fim, prin urmare, conștienți că ne aflăm într-o instituție pe care Dumnezeu-Fiul a întemeiat-o, pentru ca lucrarea Duhului Sfânt, prin binecuvântarea lui Dumnezeu-Tatăl, să se poată prelungi până la sfârșitul veacurilor, pentru ca jertfa Fiului să se actualizeze perpetuu, să poată deveni jertfă mântuitoare pentru fiecare dintre noi. Știm că acest eveniment al Pogorării Duhului Sfânt s-a întâmplat o dată pentru totdeauna, dar se prelungește, se actualizează prin lucrările sfințitoare pe care Fiul lui Dumnezeu le-a lăsat aici pe pământ, atunci când El a promis că îl va trimite pe Duhul Sfânt, Duhul adevărului Care de la Tatăl purcede, Acela ne va învăța pe noi adevărul.

Sunt acestea lucruri mai greu de înțeles, pentru că mintea noastră nu le poate pătrunde, nu poate pricepe, adică, cum este posibil

ca în Dumnezeu Cel Unul să subziste Trei Persoane. Aceasta este cea mai mare Taină a creștinismului: Taina Sfintei Treimi. Cine nu crede în Sf. Treime însă, nu e creștin.

A doua mare Taină a Creștinismului este cea pe care ne pregătim să o primim acum, Taina Euharistiei care se actualizează mereu în Biserica lui Hristos. Această Taină care s-a săvârșit și astăzi în sfântul altar prin pogorarea Duhului Sfânt peste darurile pe care

Dvs. le-ați adus ca ofrandă lui Dumnezeu. Pâinea și vinul s-au prefăcut în Trupul și Sângele Mântuitorului Iisus Hristos. Iarăși, cine nu crede în prezența reală a lui Hristos în Euharistie nu e creștin, nu se poate bucura de comuniunea cu Hristos, prin Duhul Sfânt.

Aș vrea să vă dezvălui acum câteva elemente lămuritoare, cu specială privire la Duhul Sfânt. Am spus că Duhul Sfânt este a Treia Persoană a Sf. Treimi, egală cu Tatăl și cu Fiul, dar care purcede de la Tatăl. E o relație dumnezeiască tainică între aceste Persoane Sfinte. Tatăl este Principiul și naște din veci pe Fiul, dar nu așa cum înțelegem noi nașterea. Tot Tatăl purcede din veci pe Duhul Sfânt, fiind deci într-o legătură ființială deplină și cu Această Persoană. Astfel, s-a descoperit lumii taina Dumnezeirii, cu relația interpersonală, care este iubirea. Numai între trei persoane

(continuare în p. 2)

† Dr. LAURENȚIU STREZA
Arhiepiscopul Sibiului
și Mitropolitul Ardealului

O Carte de rugăciuni a lui Andrei Șaguna

In 28 iunie, anul acesta, se împlinesc 135 de ani de la prăstirea celui mai mare, mai înțelept și mai dăruit ierarh pe care l-a avut Biserica Ortodoxă Română din Ardeal, mitropolitul Andrei Șaguna.

Au trecut, iată, 135 de ani de când acest mare om al Bisericii și al neamului s-a mutat la viața cea veșnică și neîmăbtrânitoare și de atunci figura lui luminează radios în viața și lucrarea Bisericii ardelene, faptele lui au devenit emblematice, icoana lui a devenit un simbol, iar pomenirea lui neștearsă din „*veac în veac, și din neam în neam*”.

Mitropolitul Andrei a fost începător întru toate aici în Transilvania, având multe de înfruntat, atât din partea celor din neamul său, cât și din partea străinilor, dar cu toate acestea el a lăsat o operă și un nume ce s-au contopit peste veacuri cu însuși destinul neamului românesc.

Profund credincios, încrezător în Dumnezeu și în puterile sale, conștient de responsabilitatea la care a fost chemat peste voința potrivnicilor săi, el a biruit toate și, pe drept cuvânt, cel ce a fost numit „*capul neîncoronat al Ardealului*” a depășit de mult granițele Transilvaniei, fiind considerat un erou al demnității românești.

Între multele lucrări rămase de la mitropolitul Andrei Șaguna se numără și o „*Carte de rugăciuni*” aflată în manuscris în biblioteca

mitropolitană din Sibiu. Ea a fost semnalată pentru prima dată de pr. prof. Teodor Bodogae în 1947 într-un scurt excurs din Revista Teologică. Titlul complet al acestei lucrări este „*Carte de rugăciuni scrisă prin Andrei Șaguna, episcopul diecezan al Bisericii Răsăritene în Ardeal în Viena în anul Domnului 1849*”. Manuscrisul original se prezintă în formatul 20/14 cuprinzând 171 de pagini numerotate, compactate într-o pânză de culoare roșie.

Hârtia folosită e mată, iar corecturi sunt foarte puține, unele radieri sau scrieri din nou făcute cu peniță. Probabil că această Carte de rugăciuni a fost copiată de către Șaguna cu gândul de a o și tipări în tipărița înființată de el la Sibiu în anul 1850.

Se știe că Șaguna avea frumosul obicei de a-și redacta singur lucrările sale, la fel proto-coalele de ședință ca și intervențiile pe care le făcea la diferitele autorități centrale sau locale.

Cu mîgală, deci, s-a aplecat și asupra acestei lucrări pe care a caligrafiat-o și pe care o și folosea apoi pentru uzul personal, cu intenția de a o tipări și pentru folosul păstorilor săi. Se știe despre Șaguna că era profund credincios, deseori slujea în „*Capela domestică*”, adică în

(continuare în p. 4)

† VISARION, Episcopul Tulcii

TELEGRAFUL ROMÂN – 1873

O cronică sobră a mutării în veșnicie a ctitorului acestei foi – Mitropolitul Andrei Șaguna

Tinuta publicației șaguniene „Telegraful Român” s-a impus dintru început prin sobrietate și text aerisit, ceea ce a favorizat o lectură accesibilă cititorilor, în marea lor majoritate, români ortodocși din Transilvania.

Aceeași ținută a avut-o și numărul 49 din 17/29 iunie 1873, care anunța trista veste a strămutării în împărăția cerească a „*Esclentia Sea prea iubitului nostru Preasfântului Părinte Andrei baronu de Șaguna*”.

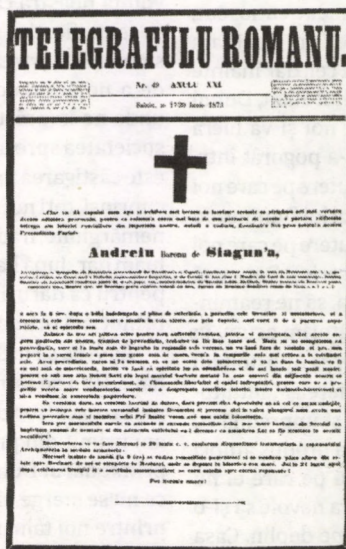
Toată pagina întâi (de fapt pagina 185 din colecția anului 1873) apare încadrată într-un chenar negru, cu o cruce simplă în fruntea paginii, sub care se așterne apoi anunțul mortuar, cu detalii privind momentul adormirii în Domnul, în ziua de sâmbătă, 16/28 iunie, ora șase după-amiază, și cel al prohodirii și înhumării prevăzute pentru ziua de joi, 21 iunie/3 iulie 1873, când, în „*biserica cea mare*” (azi biserica „*Sfânta Treime*”) din Rășinari urmau să se oficiaze Sfânta Liturghie și slujba înmormântării călugărilor, după care rămășițele pământești să fie așezate, spre eternă repausare, în mormântul din imediata vecinătate a sfântului locaș de închinare.

Hotărârea unei astfel de derulări a ceremonialului aparținea de fapt Mitropolitului Șaguna însuși, care a prevăzut aceste detalii în testamentul ce și l-a întocmit încă din 1 august 1871.

Totuși, partea esențială a anunțului mortuar o constituia o succintă, dar foarte expresivă conturare a chipului luminos de arhipăstor a lui Șaguna, asemănat cu Moise legiuitorul și eliberatorul evreilor din robia egipteană. Așa precum Providența divină trimise pe acela să-i elibereze pe evrei, tot astfel, aceeași Providență l-a trimis pe Șaguna „*ca să ne scoată din întinericu și să ne ducă la lumină*”. Apoi iarăși, așa precum Iisus, fiul lui Navi, a fost trimis să preia de la momentul morții lui Moise, conducerea poporului evreu și să-l treacă peste Iordan, în țara făgăduinței, tot astfel, se precizează în anunțul mortuar, se va rândui și pentru românii transilvăneni „*un altu Iisus Navi*”, adică un succesor al marelui bărbat mutat la cele cerești, care să-i conducă pe români în „*tiera* (țara, n.n.)

(continuare în p. 3)

Pr. prof. dr. Dumitru ABRUDAN

Octavian Goga La groapa lui Șaguna*

Mormintele sunt pe seama morților lăcașuri de odihnă, pe seama viilor urne evocatoare. Posteritatea se oprește în pragul lor ca să smulgă tainele vieții ce a fost, să descifreze impulsul unei energii, sau să culeagă un învățământ pentru ziua de mâine.

Deasupra fiecărei cruci din țințirim planează o poveste din trecut, care luminează în veșnicie. Sunt cruci de povești umile ca para gâlbuie a unui opaiș în amurg, crucile mult-mii anonime revenite la sânul țărâni primitoare. Sunt cruci însă al căror înțeles strălucește departe ca un stâlp de foc călător în noapte; sunt crucile risipitorilor de suflet ce au ocrotit o idee și au lăsat-o moștenire spre binele altora. A te apropia de ele înseamnă a face să revie sub ochii tăi unele din forțele creatoare, care au dus societatea la eterna ei primenire mai înainte cu un pas.

Pentru noi toți, mauzoleul Mitropolitului Șaguna este un asemenea prilej de împropițare a amintirii unei rare energii rodnice, cheltuite de deaîntregul în slujba neamului. Este poate cel mai evocator mormânt al românismului din Ardeal de o sută de ani încoace, fiindcă sub lespezea lui doar-me omul care a realizat cele mai mari binefaceri

pe seama acestui colț de pământ. De aceea, astăzi, la cincizeci de ani de când s-a închis cripta marelui Arhieru, întreaga conștiință națională într-un avânt de pioasă reculegere călătorește sub brazii dela Rășinari, dându-și seama că dela groapa lui Șaguna, ca de pe o culme de înaltă retrospectivă istorică, vedem desfășurându-se unul din cele mai luminoase capite din însăși existența noastră.

Veacul al nouăsprezecelea, perioada de procreația a României moderne, a scos pe arenă o admirabilă pleiadă de personalități. Principiul național, aruncat în laboratorul istoriei universale de marea revoluție franceză, a inaugurat epoca de redeșteptare și la noi ca și în alte părți. Ca după un îndelung somn letargic, în care s-a acumulat o sevă milenară, puterile latente au izbucnit pe amândouă laturile Carpaților și poporul nostru revenit la viață a fost zguduit din toropeala lui cu o egală intensitate sub toate stăpânirile politice de atunci. Un fluid misterios i s-a comunicat parcă în tot organismul lui și l-a adus în mișcare. Lozincele

(continuare în p. 2)

* Text preluat din volumul *Precursorii* de Octavian Goga, București, Editura Națională, 1930.

CEREMONIA DE ÎNTRONIZARE A Î.P.S. TEOFAN ÎN DEMNITATEA DE MITROPOLIT AL MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI

Duminică, 8 iunie 2008, Înaltpreasfințitul Teofan Savu a fost întronizat ca nou arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Bucovinei. Înaltpreasfinția Sa a devenit, astfel, cel de-al 80-lea întâistătător al Mitropoliei Moldovei în decursul existenței acesteia. Ceremonia de întronizare a Înaltpreasfințitului Părinte Teofan a avut loc după Sfânta Liturghie și a fost oficiată de către Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Părintele Patriarh a înmănat noului Mitropolit de la Iași însemnele mitropolitane, iar delegatul său, Î.P.S. Mitropolit Laurențiu, l-a așezat în tronul mitropolitan. La evenimentul religios din capitala Moldovei au participat 32 de arhierei, președintele României, Traian Băsescu, și alte autorități centrale, dar și locale, precum și mii de credincioși care au privit ceremonia și slujba la două ecrane amenajate în curtea Mitropoliei.

Cel de-al 80-lea întâistătător al Mitropoliei Moldovei, I.P.S. Teofan Savu, a fost întronizat, în cadrul unei ceremonii oficiate în data de 8 iunie 2008, la Catedrala mitropolitană din Iași. Ceremonia întronizării a fost precedată de Sfânta Liturghie, oficiată de soborul de arhierei prezenți la Iași, condus de IPS Laurențiu, Mitropolitul Ardealului, alături de peste 40 de preoți și diaconi. Au slujit, alături de IPS Mitropolit Laurențiu, următorii ierarhi: IPS Bartolomeu, Mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului; IPS Teofan, Mitropolitul ales al Moldovei și Bucovinei; IPS Petru al Basarabiei; IPS Serafim al Mitropoliei Ortodoxe Române a Germaniei, Europei Centrale și de Nord; IPS Iosif al Mitropoliei Ortodoxe Române a Europei Occidentale și Meridionale; IPS Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului; IPS Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților; IPS Andrei, Arhiepiscopul Alba-Iuliei; PS Gherasim, Episcopul Râmnicului; PS Calinic, Episcopul Argeșului; PS Casian, Episcopul Dunării de Jos; PS Timotei, Episcopul Aradului, Ienopolei și Hălmeagului; PS Nicodim, Episcopul Severinului și Strehaiei; PS Damaschin, Episcopul Sloboziei și Călărașilor; PS Siluan al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria; PS Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului; PS Ambrozie, Episcopul Giurgului, PS Sebastian, Episcopul Slatinei, PS Visarion, Episcopul Tulcei; PS Macarie, Episcopul Europei de Nord; PS Vincențiu Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, PS Calinic Botoșăneanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Iașilor; PS Marc Nemțeanul, Episcop-Vicar al Mitropoliei Ortodoxe Române a Europei Occidentale și Meridionale; PS Gurie Gorjeanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Craiovei; PS Paisie Lugojanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei; PS Irineu Slătineanul, Arhiepiscop-Vicar al Episcopiei Râmnicului; PS Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop-Vicar al Episcopiei Romanului; PS Corneliu Bărlădeanul, Arhiepiscop-Vicar al Episcopiei Hușilor și PS Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului.

La Sfânta Liturghie, în timpul ecteniei întreite, la cereri, s-a citit Rugăciunea de mulțumire și invocarea ajutorului lui Dumnezeu pentru PF Părinte Patriarh Daniel și pentru IPS Părinte Mitropolit Teofan. În jurul orei 12:00, după Sfânta Liturghie, a avut loc ceremonia propriu-zisă de întronizare. Momentul solemn a început cu citirea Gramatei patriarhale, de către PS Vincențiu Ploieșteanul, după care IPS Mitropolit Teofan a primit însemnele mitropolitane. Astfel, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel i-a oferit pe rând crucea pectorală, engolpionul cu chipul Maicii Domnului, camilafca neagră cu cruce, rostind de fiecare dată „Vrednic este!” Apoi, oferindu-

noului mitropolit cârja mitropolitană, Părintele Patriarh a rostit următoarele cuvinte: „Primiți această cârjă mitropolitană, ca să pășoriți turma cuvântătoare a lui Hristos din Mitropolia Moldovei și Bucovinei, cea încredințată Înaltpreasfinției Voastre. Celor ascultători să le fie toiaș de sprijin și întărire, iar pentru cei neascultători și nestatornici – toiaș de deștep-tare și îndreptare”.

După aceasta, IPS Mitropolit Laurențiu l-a condus pe IPS Părinte Teofan spre tronul mitropolitan. „Cu ajutorul Atotputernicului și Milostivului Dumnezeu, Care poartă de grijă Sfintelor Sale Biserici, Vă înălțăm și Vă așezăm, de Hristos iubitorule și al nostru preaiubit frate în Domnul, Înaltpreasfințite Părinte Teofan, în tronul de Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh”, a citit Patriarhul. După ce toată biserica a cântat în cor „Vrednic este!”, IPS Mitropolit Teofan a binecuvântat credincioșii cu dichero-tricherele aduse de diaconi.

După aceste momente solemne, PF Patriarh Daniel a rostit un cuvânt de mulțumire tuturor ierarhilor din Sinodul Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, colaboratorilor de la Centrul Eparhial Iași, protopopilor, profesorilor de Teologie și Religie, preoților de la parohii, stareților și starețelor, precum și monahilor de la mănăstiri, ostenitorilor și credincioșilor din Arhiepiscopia Iașilor și din Mitropolia Moldovei și Bucovinei, care timp de 18 ani l-au sprijinit în activitatea de Mitropolit al Moldovei și Bucovinei. Apoi, Părintele Patriarh l-a încredințat pe IPS Mitropolit Teofan clerului, cinului monahal și poporului din Arhiepiscopia Iașilor și ierarhilor din Mitropolia Moldovei și Bucovinei, „spre a fi cinstit cu prețuire și ascultare duhovnicească”.

Prezent la Iași, președintele României, dl Traian Băsescu, a transmis un mesaj de bun-venit noului Mitropolit, îndemnându-l să continue lucrarea misionară începută în Moldova de marii ierarhi care au pășorit aici. „De puține ori, atunci când ne gândim la evoluția Bisericii Ortodoxe Române din ultimii ani, putem să evităm a spune că Mitropolia Moldovei și Bucovinei, prin grija actualului Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

a devenit nu numai un centru puternic al Ortodoxiei românești, ci și o Biserică ce își îndeplinește misiunea de asistență socială către cei în nevoie. Am convingerea că IPS Mitropolit Teofan va duce mai departe cele începute spre binele românilor, spre binele Bisericii Ortodoxe Române”, au fost cuvintele președintelui Traian Băsescu. A urmat mesajul prim-ministrului României, dl Călin Popescu-Tăriceanu, citit de secretarul de stat din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor, dl Gigel Sorinel Știrbu, în care s-a arătat că noul Mitropolit al Moldovei și Bucovinei va trudi în a valorifica reperele spirituale ale Bisericii Ortodoxe Române și în a răspunde exigențelor societății actuale. „Astfel, va fi valorificat potențialul extraordinar al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, în care

numeroase și semnificative mărturii și valori ale patrimoniului cultural și spiritual românesc. Vă felicităm din tot sufletul și vă asigurăm de toată deschiderea și tot sprijinul nostru în slujirea la care ați fost chemat”.

Cuvântul de bun-venit din partea Centrului Eparhial Iași a fost rostit de vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Iașilor, arhim. Varlaam Merticariu, în cadrul căruia s-au adresat și mulțumiri PF Părinte Patriarh Daniel, prezentându-se bogata activitate a Preafericitului Sale, din tronul de arhipăstor în Moldova, în același timp arătându-se nădejdea tuturor clericilor și credincioșilor din Arhiepiscopia Iașilor că noul Mitropolit îi va păstori cu aceeași înțelepciune și pricepere ca și înaintașii săi: „Studiile strălucite pe care le-ați făcut la Craiova, București și Paris, experiența duhovnicească profundă acumulată din fragedă tinerețe, în mănăstiri din țară și din străinătate, îndelungata ucenicie în preajma dăruitului și mult încercatului Patriarh Teodist, experiența de Episcop-Vicar Patriarhal și, mai ales, cea de Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei, precum și laudabilele împliniri, mai ales în plan duhovnicesc, ne oferă garanții sigure că veți continua cu succes munca uriașă și inspirată, desfășurată de PF Patriarh Daniel, în Moldova ierarhilor Varlaam și Dosoftei”.

În final, IPS Părinte Mitropolit Teofan a rostit primul cuvânt în calitatea sa de Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, în care a arătat dificultatea misiunii la care a fost chemat, în același timp asigurând pe toți de dăruire și înțelegere: „Mulțumim lui Dumnezeu pentru această frumoasă zi. Racla cu moaștele Sf. Parascheva constituie pentru mine o încurajare, un sprijin, o gardă de suflet pentru lucrarea care începe astăzi. Va îmbrățișez cu dragoste multă pe fiecare în parte. Să ne dea Dumnezeu putere ca, împreună cu dvs., să mergem mai departe spre mântuirea sufletelor noastre și spre slava lui Dumnezeu. Să-l rugați pe Dumnezeu să-mi dea putere ca, împreună cu frații preoți și cu dumneavoastră, acest venerabil popor din Moldova și Bucovina, să continuăm lucrarea predecesorilor în scaunul de mitropolit al Moldovei și Bucovinei, în mod special lucrarea celor 18 ani de jertfă a P.F. Părinte Patriarh Daniel”.

Noul Mitropolit al Moldovei și Bucovinei a dăruit, la sfârșit, Părintelui Patriarh Daniel, ca semn de mulțumire, o icoană a Sfântului Nicodim de la Tismana.

După ceremonia de întronizare, Patriarhul și noul Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, alături de ierarhii și preoții care au slujit, au ieșit pe esplanada din fața Catedralei mitropolitane, pentru a binecuvânta miile de credincioși prezenți cu acest prilej. Înainte de a intra în reședința mitropolitană, I.P.S. Teofan a fost aplaudat de către credincioși, gest prin care aceștia i-au urat un călduros „bun-venit” noului Întâistătător al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.

Redacția revistei

DIN ACTUALITATEA BISERICESCĂ PANORTODOXĂ

Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I a fost distins cu premiul internațional „Woodrow Wilson”

Premiul internațional „Woodrow Wilson” i-a fost acordat pe data de 15 mai a.c., la Larisa, în Grecia, Sanctității Sale,

Patriarhului Ecumenic Bartolomeu I, în cadrul unei manifestări deosebite, având în vedere faptul că pentru prima dată Centrul Internațional „Woodrow Wilson” acordă acest premiu unei personalități care nu are cetățenie americană.

În cadrul cuvântării Sale, Sanctitatea Sa s-a referit la cinstea ce i-a fost acordată în repetate rânduri de a conduce multe seminarii și conferințe, în diferite părți ale pământului, pe tărâmul credinței și al cercetării, în special al cercetării mediului, întruniri la care au participat nu numai teologi sau episcopi, biologi sau cercetători ai mediului, ci și oameni simpli, locuitori care suferă din pricina valorificării neraționale a naturii.

Patriarhul Ecumenic a arătat că aceste întruniri s-au desfășurat pe râuri și pe mări, acolo unde oamenii simpli întâmpină la modul cel mai concret rezultatul activității umane, care își urmărește doar interesul personal, neluând în seamă consecințele pe termen lung pentru umanitate, și în general pentru viața pe pământ.

În încheierea cuvântării sale Patriarhul Ecumenic a spus: „Cu aceste cuvinte, primim cu recunoștință premiul «Woodrow Wilson» închinat astăzi Nouă”, ca dovadă a cinstei și respectului față de Sfânta și Marea Biserică a lui Hristos, față de Patriarhia Ecumenică, pentru tot ceea ce aceasta face în scopul deșteptării conștiințelor umane față de natura cea bine creată de către Dumnezeu.

Primim acest premiu, mulțumind cu căldură membrilor din întreaga lume ai acestei Organizații, chemându-i totodată să participe la deșteptarea conștiințelor umane față de protejarea mediului înconjurător.”

Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I a primit vizita președintelui Austriei dl. Heinz Fischer

Pe data de 22 mai a.c., Sanctitatea Sa, Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I a primit în Fanar vizita excelenței sale, dl.

Heinz Fischer, președintele federal al Austriei.

După întrevederea avută cu Patriarhul Ecumenic, dl. Fischer a spus: „Am avut o deosebită oportunitate de a schimba puncte de vedere... Avem amândoi convingerea că dialogul între religii și culturi trebuie să continue pe mai departe. Dorim să continuăm această tradiție, conlucrând pentru menținerea păcii, pentru asigurarea drepturilor minorităților, pentru conviețuirea pașnică între oameni de diferite religii, culturi și convingeri”. De asemenea, dl. Fischer nu a ezitat să evidențieze efortul deosebit pe care Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I îl face în ceea ce privește protecția mediului.

La rândul său, Sanctitatea Sa l-a informat pe președintele Austriei despre problemele cu care este preocupată Patriarhia Ecumenică, dar și în general minoritatea greacă din Constantinopol.

Prezent în presa austriacă, evenimentul întâlnirii celor doi lideri a provocat diverse comentarii. Ziarul *Kleine Zeitung* a scris despre faptul că președintele Austriei a refuzat sfaturile diplomaților, care l-au înștiințat că potrivit regulilor diplomatice ale Turciei, oricine înalt demnitar care vizitează Patriarhia Ecumenică, trebuie să-l viziteze și pe marele muftiu al Constantinopolului. Ziarul amintit comentează: „Guvernul turc dorește astfel să-l coboare pe cel mai înalt ierarh al creștinismului ortodox la nivelul unui conducător religios regional, însă dl. Fischer nu împărtășește această opinie, deoarece pentru acesta, Sanctitatea Sa este ceea ce este pentru întreaga lume – cu excepția Turciei – adică Patriarh Ecumenic”.

Centrul de Presă austriac sublinia că vizita președintelui Austriei la Fanar nu este o vizită la conducătorul unei mici minorități din Turcia, ci la Întâistătătorul Ortodoxiei universale și cel de al 270-lea succesor al Sf. Apostol Andrei.

(continuare în p. 7)

Lăsați copiii să vină la Mine... (Mt 19, 4)

Cuvânt pastoral cu ocazia Zilei de 1 iunie 2008

Astăzi, după calendarul ei cultural și politic, lumea civilă sărbătorește Ziua Internațională a Copilului. Acest eveniment a fost stabilit pentru a ne aduce aminte, într-un mod mai deosebit, de membrii cei mai tineri, cei mai dragi, dar și cei mai vulnerabili ai omenirii, care sunt copiii, eveniment care este menit să ne reamintească de perioada cea mai curată și mai senină a vieții noastre, care este copilăria, dar și pentru a ne reînnoi responsabilitatea noastră, a adulților, și mai ales a părinților față de acești „prea mici frați” ai noștri.

Ca și în cazul altor zile de acest fel, stabilite oficial, putem să le ignorăm sau putem să facem doar paradă de ele, ca să ne arătăm conformismul față de angajamente politice, însă putem și să le înțelegem într-un sens mai profund, cel pe care ni-l conferă credința în Dumnezeu, credința în lumina căreia copilul și copilăria au o însemnătate cu totul aparte. Copiii sunt un dar de mare preț pentru orice familie și pentru orice societate din lumea aceasta: „Fericit omul care își va umple casa sa de copii, căci nu se va rușina când va găsi cu dușmanii săi în poartă” (Ps. 126, 5), spune psalmistul, iar Mântuitorul Însuși ne îndeamnă să fim precum copiii și ne asigură că a unora ca acestora este Împărăția cerurilor (Mt 18, 3). Lipsa lor de răutate, curăția și puritatea lor sunt valorile pentru care Dumnezeu mai ține lumea. Ei sunt nădejdea și speranța noastră de mai bine. Spre copii privim și ne gândim la viitorul nostru. Din curăția lor avem toți de câștigat și după nevinovăția lor tânjim noi toți. Într-o zi ca aceasta, aș dori să ne punem câteva semne de întrebare referitoare la situația copiilor noștri în societatea de astăzi și să-i privim pe aceștia din trei puncte de vedere: așa cum sunt ei, așa cum îi dorește societatea să fie și așa cum ar putea ei să fie cu adevărat.

1. Copiii noștri, așa cum sunt ei

Fiecare familie își găsește armonia în copii, căci simpla comuniune a soților poate fi limitată de o posibilă singurătate în doi. Numai al treilea subiect, o altă persoană îi scoate pe părinți din egoismul monoton al existenței cotidiene, fiind proba de foc a iubirii dintre ei. De aceea copiii sunt incununa și statornicia iubirii dintre soți și investiția cea mai de preț a unei familii.

Desigur, întotdeauna copiii sunt „precum copiii, cumiști sau neastâmpărați, și întotdeauna părinții caută să le dea o bună educație, după tradițiile și preceptele morale ale poporului nostru. În zilele noastre asistăm însă la o dramă de proporții: părinții, unii copleșiți de grija zilei de mâine, alții plecați la muncă în străinătate, încearcă atât cât pot ei să dea o formare adecvată copiilor însă nu îi pot proteja de influențele negative ale unei societăți tot mai vulgare și mai agresive, devenită educatorul prin excelență al copiilor noștri. Tot mai mult ne plângem de „copilul problemă”, de copilul obraznic, sfidător și, mai nou, depresiv. Ne cutremură valul imens de sinucideri din rândul copiilor și adolescenților, ne mirăm de atâtea violențe în școli, ne revoltă depravarea și ținuta tinerilor noștri și, totuși, noi ezităm să ne punem întrebările: Cine este responsabil de toate acestea? Ce putem face? Care sunt soluțiile ideale în creșterea și educarea copiilor noștri? Înainte de a încerca să dăm niște răspunsuri la aceste întrebări să analizăm mai în amănunt care este modelul formator pe care societatea îl propune copiilor noștri.

2. Copiii noștri, așa cum îi dorește societatea

Faptul că situația se prezintă atât de îngrijorător nu este o întâmplare sau rezultatul unor fenomene de neînțeles. Copiii sunt așa cum sunt ca rezultat al ceea ce societatea dorește ca ei să fie. Este adevărat, noi nu dorim deloc ca ei să fie așa cum i-am descris și totuși, ceea ce le dorim noi copiilor noștri îi face, direct sau indirect, să fie ceea ce sunt.

Pentru a înțelege aceasta, să observăm că în trecut părinții îi împărțeau pe copii cel mult în copii buni și copii răi și căutau să-i facă pe toți mai buni. Astăzi însă, pentru noi, copiii se împart în „copii doriți” și „copii nedoriți”. Altădată, părinții primeau de la Dumnezeu toți copiii ca daruri ale Lui; astăzi, îi primim doar ca rezultat al alegerii și planificării noastre. Nu mai vrem să avem pur și simplu copii, ci numai „copii doriți”. Altădată, părinții iubeau pe toți copiii, deși sufereau pentru unii dintre ei. Acum însă, suferim pentru toți, tocmai pentru că nu îi mai iubim pe toți.

Suferim pentru copiii pe care nu-i dorim și îi refuzăm, căroră le interzicem viața prin metodele anticoncepționale sau le-o retezăm prin avort. Iar lista suferințelor trupesti și sufletești – pe care societatea noastră preferă încă să le nege sau minimalizeze – este foarte lungă. Dintre acestea, cele mai grave sunt suferințele întregului nostru neam. Doar în anul 2007 și doar în statisticile oficiale s-au înregistrat peste 200.000 de avorturi. Câte ucideri nu s-au adunat de 18 ani încoace? Un adevărat război împotriva procreației și a copiilor nenăscuți condamnă neamul nostru la autodesființare. Alte etnii care locuiesc în țara noastră vor ajunge majoritare așa cum se întâmplă deja în unele din satele românești. Acesta

este rezultatul celor 18 ani de libertate și democrație? Când ne vom trezi din amorțire sau indiferență? Vom începe, până nu e prea târziu, să facem ceva pentru regenerarea neamului nostru?

Dar nu mai puțin suferim pentru copiii pe care îi dorim și pe care îi planificăm ca să putem face față la ceea ce noi înșine ne propunem să le oferim. Auzim de multe ori justificarea: „nu pot primi acest copil pentru că nu am ce să-i ofer!” Însă ce le oferim acelor copiii pe care îi primim totuși?

Desigur, toți părinții încearcă să le ofere copiilor o zestre materială și spirituală, dar ce contează cel mai mult este însăși *exemplul* vieții lor. Nu bunurile materiale, ci valorile, nu lumea exterioară, ci lumea interioară, a sufletului, este ceea ce copiii primesc mai important de la părinți. Prin naștere, copiii nu doar ies din pântecul trupest, ci mai ales intră în lumea sufletească a părinților lor. Dacă copiii sunt așa cum sunt, motivul nu se află în bunătățile ori răutățile lumii din afară, ci ale lumii dinlăuntru a părinților lor.

Desigur, orice părinte normal dorește să ofere ceea ce are mai bun copiilor săi. Însă ce avem noi, părinți, *mai bun*, care sunt lucrurile *mai bune* pe care ne străduim să le realizăm de obicei și sperăm să le transmitem copiilor? *Libertatea*? Dar adesea suntem stăpâniți de tot felul de patimi! *Curajul*? Dar facem adesea compromisuri numai să ne meargă mai bine! *Sinceritatea*? De câte ori nu suntem ipocriți ca să ne impunem cu orice preț în ochii celorlalți! *Curăția*? În câte locuințe nu deversăm mass-media audio-vizuală cultura libertinajului sexual, a pornografiei, a adulterului și divorțului? *Iubirea*? Dar câte dușmăanii nu avem, și în familie și în afara ei! *Educația superioară*? Dar în câte dintre școlile noastre – pe care le-am abandonat în grija unui stat tot mai puțin responsabil pentru soarta acestui popor – nu înfloresc consumul de tutun, alcool și chiar droguri? *Credința*? De câte ori nu ne aducem aminte de Dumnezeu doar la necazuri iar apoi îl uităm mulțumiți! Dorim pentru copii *un viitor mai bun*? Dar noi nu le mai oferim prezentul, nu mai reușim să le asigurăm prezența noastră, apropierea noastră cotidiană!

Profesiunea, serviciul, afacerile, munca în străinătate sunt indispensabile pentru bunăstare și confort, dar să nu ignorăm prețul pe care îl plătim pentru acestea prin copiii noștri. Pentru că în familie nu există învățământ și educație la distanță, am invitat în casele noastre un nou pedagog: televizorul. Dacă noi, adulții, gustăm și considerăm indispensabilă cultura mass-media intrată cu brutalitate în viața noastră, să nu ignorăm faptul că ea ajunge să formeze mintea copiilor și să le determine comportamentul. Să nu ne mirăm atunci că distracția devine pentru ei obiectivul principal al vieții, că alcoolul, euforizantele, drogurile și multe alte plăceri trupesti li se par căile pentru dobândirea fericirii. Oricât de greu de refuzat, noi cei maturi trebuie să rezistăm ofertei mass-media și să înlăturăm acest război nevăzut dus împotriva minților copiilor noștri, oferindu-le alternative prin care să le stimulăm lectura, jocul, dialogul, creativitatea, credința.

3. Copiii noștri, cum ar putea fi ei

Răspunsul la întrebarea: „Cine este de vină de situația copiilor noștri?” nu este imposibil de dat. Atât noi, cu viața noastră interioară care lasă de dorit, cât și societatea consumistă în care trăim sunt factorii determinanți în educația copiilor noștri.

Noi vrem numai „copii doriți”, dar suntem noi *părinți doriți*, adică *părinții care ar fi de dorit să fim*? Cum ar trebui să fim noi pentru ca ei să fie așa cum ar putea fi ar trebui să fie? Dacă vrem să știm, ziua de astăzi, când Ziua Copilului este o duminică, ne spune cum. Ca să fim părinți adevărați, responsabili, liberi, curajoși, sinceri, curăț, generoși, credincioși trebuie să fim copiii lui Dumnezeu! Trebuie să gustăm din hrana pe care ne-o oferă Mama noastră, Biserica! Numai dacă Îl avem cu adevărat pe Dumnezeu ca Părinte, numai dacă alergăm la El ca la un Părinte adevărat, păzind poruncile lui, El e gata să ne ofere darurile Sale cele bogate – pentru că o face chiar și când suntem răi și nemulțumitori –, să ne ocrotească cu purtarea Sa de grijă – și o face chiar dacă nu o luăm în seamă –, să ne îmbrățișeze în iubirea Sa – pe care ne-o dăruiește chiar și când nu o cerem. Mântuitorul Iisus Hristos nu doar ne-a învățat despre aceasta, dar ne-a dat El Însuși exemplul de urmat, încredințându-și viața și moartea Tatălui, în îmbrățișarea Căruia a și înviat. Iar așa cum Tatăl a binevoit în Fiul său Cel iubit, tot astfel va binevoi și în noi și ne va binecuvânta pe noi și pe copiii noștri, și va întoarce poporul nostru iarăși din împrăștierea și rătăcirile de astăzi. Să mărturisim și să trăim cu putere adevărul mântuirii noastre: „Pe noi înșine și pe copiii noștri, unii pe alții și toată viața noastră – în familie și în societate, în intimitate și în public, la locul de muncă și în timpul destinderii, în educație și în economie, în justiție și în politică, în patrie și în străinătate, lui Hristos Dumnezeu să o dăm!”...

† Dr. LAURENȚIU STREZA
Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului

Prima conferință pastoral-misionară a preoților, din anul 2008

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât, în sesiunea din 6 martie a.c., ca la prima conferință pastoral-misionară a preoților să fie tratată și dezbătută tema: „2008 – Anul jubiliar al Sfintei Scripturi și al Sfintei Liturghii”. Motivația alegerii acestei teme a fost aceea că tocmai se împlinesc, în 2008, 320 de ani de la tipărirea primei traduceri a Bibliei în limba română (1688) și 500 de ani de la tipărirea „Liturghierului lui Macarie” (1508).

În Arhiepiscopia Sibiului, prima conferință pastoral-misionară a preoților s-a derulat după cum urmează:

- 26 mai, în aula „Mitropolit Ioan Mețianu” a Facultății de Teologie „Andrei Șaguna” au fost convocați preoții din protopopiatele: Sibiu, Agnita, Avrig și Săliște;
- 27 mai, în sala de ședințe a protopopiatului Brașov s-au întrunit preoții din protopopiatele: Brașov, Bran-Zărnești și Săcele;
- 28 mai – preoții din protopopiatul Rupea s-au întrunit la sediul acelui protopopiat;
- 29 mai – a avut loc conferința preoților din protopopiatul Făgăraș;
- 30 mai – s-a ținut conferința preoțească la sediul protopopiatului Mediaș.

Pentru facilitarea lucrării de redactare a temei, Secția culturală a Arhiepiscopiei Sibiului a expediat pe adresa tuturor protopopiatelor o bibliografie selectivă.

Lucrările conferinței au fost prezidate de Î.P.S. Dr. Laurențiu Streza, arhiepiscopul Sibiului și mitropolitul Ardealului. Au luat parte și consilieri ai Arhiepiscopiei Sibiului.

Tema a trezit un interes deosebit, fapt ce a determinat participarea activă prin luări de cuvânt a tuturor preoților.

Din referatele prezentate, ca și din luările de cuvânt s-au conturat idei ca acestea:

- Sfânta Scriptură și Sfânta Liturghie reprezintă cei doi stâlpi pe care se sprijină întreaga structură a spiritualității creștine – ortodoxe;
- Pe Sfânta Masă din altarul fiecărui lăcaș ortodox de închinăciune tronează perpetuu Hristos – Logosul (Sfânta Evanghelie) și Hristos – Mielul lui Dumnezeu (Sfânta Împărtășanie pentru cazuri de urgență);
- În toate rânduielile de cult ortodoxe, Biblia este prezentă ca text și este venerată ca descoperire dumnezeiască, întărită prin fenomenul inspirației Sfântului Duh;

– Taina negrită a Euharistiei ar fi neînțeleasă fără mărturiile autoritative ale Sfintei Scripturi;

– Cunoașterea cuprinsului Sfintei Scripturi și participarea (cu Împărtășanie) la Sfânta Liturghie sunt îndatoriri de căpetenie ale tuturor credincioșilor;

– Biserica a purtat mereu de grijă ca să asigure accesibilitatea credincioșilor la cunoașterea Scripturii și înțelegerea Sfintei Liturghii. De aici nenumăratele traduceri scripturistice și ediții ale cărților de cult în limba vorbită de credincioși;

– Comentariile patristice la Sfânta Scriptură și Sfânta Liturghie reprezintă o sursă de întărire a credinței și stimularea a trăirii creștine în acord cu Evanghelia.

– Alături de Scriptură, un alt izvor revelațional este Sfânta Tradiție;

– Scriptura, Tradiția, Liturghia reprezintă moșteniri sacre ale Bisericii;

– Biserica este interpreta infailibilă a Scripturii și autoritatea care și pune pecetea pe actul liturgic, în toată diversitatea acestuia (săvârșirea Sfintelor Taine și a Ierurgiilor);

– Cele trei Sfinte Liturghii (a Sfântului Ioan Gură de Aur, a Sfântului Vasile cel Mare și a Sfântului Grigorie Dialogul) reprezintă o bogăție a cultului creștin ortodox și o neîntreruptă întâlnire cu Hristos, care S-a dat pe Sine ca jertfă pentru mântuirea lumii;

– Liturghia ni-L adevărește pe Mesia Cel prezis de profeți. Ea actualizează întruparea Cuvântului, reamintește predica și învățătura Lui, și reactualizează taina Morții și a Învierii celei de a treia zi;

– Activitatea omiletică și catehetică, parte a Sfintei Liturghii, constituie o cale de întrepătrundere a Bibliei și Liturghiei;

– Podoaba picturală a lăcașurilor de cult reprezintă un cadru scripturistic adecvat pentru oficierea Liturghiei și împărtășirea cu Sfintele Daruri;

– Deși Scriptura, în ansamblu, este prezentă în lucrarea pastoral-misionară și liturgică a Bisericii, totuși Psaltirea și Evanghelia ocupă un loc prioritar în toate rânduielile de cult creștin-ortodoxe.

Pentru a spori nota de solemnitate a conferinței preoțești de la Sibiu, au fost aduse în sala unde s-au desfășurat lucrările acesteia, un exemplar din ediția Bibliei de la București, din 1688 și exemplarul (unul dintre puținele câte mai există) din Liturghierul lui Macarie, de la 1508. Ambele exemplare aparțin fondului de patrimoniu al Bibliotecii Mitropoliei Ardealului.

S-a adăugat și un exemplar din Biblia mitropolitului Andrei Șaguna, de la tipărirea căreia tocmai s-au împlinit 150 de ani (1858).

Pr. prof. dr. Dumitru ABRUDAN

AGENDA PASTORALĂ A Î.P.S. DR. LAURENȚIU STREZA Arhiepiscopul Sibiului și mitropolitul Ardealului – mai 2008 –

• **Vineri, 2 mai.** Sărbătoarea Izvorului Tămăduirii. Î.P.S. Sa a oficiat sfințirea apei la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus împreună cu PS Irineu Duvlea, Episcop-Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române din America și cu un mare sobor de preoți și diaconi. Au săvârșit, în continuare, Sfânta Liturghie, iar apoi Taina Sf. Maslu.

• **Sâmbătă, 3 mai.** A participat la sărbătoarea împlinirii a 135 de ani de atestare a localității Blăjel, jud. Sibiu. Cu această ocazie a oficiat o slujbă de Te-Deum, iar apoi a sfințit o troiță, pe locul unde se va ridica cartierul rezidențial „Sf. Maria”. După amiază a primit, la Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna”, vizita domnului prof. dr. Martin Tamke, decanul Facultății de Teologie Protestantă din Goetingen (Germania).

• **Duminică, 4 mai.** A oficiat slujba de sfințire a Bisericii „Buna-Vestire” din localitatea Streza-Cârțișoara, protopopiatul Avrighi. A săvârșit Sf. Liturghie și a adresat credincioșilor un cuvânt de învățătură. L-a hirotonit întru preot pe diaconul Adrian Ioan Ghindea, pe seama parohiei Corbi, protopopiatul Făgăraș.

• **Luni, 5 mai.** A avut program de audiențe și lucrări de birou.

• **Marți, 6 mai.** A predat cursuri de Teologie Liturgică la Facultatea de Teologie. A avut program de audiențe. A prezidat ședința permanenței operative a Arhiepiscopiei Sibiului.

• **Miercuri, 7 – Vineri, 9 mai.** A participat la Lucca (Italia), la manifestările prilejuite de intronizarea PS Siluan Șpan, noul episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei. În cadrul Sf. Liturghii, a adresat credincioșilor un cuvânt de învățătură.

• **Sâmbătă, 10 - Duminică, 11 mai.** A participat în localitatea Salva, jud. Bistrița-Năsăud, la manifestările prilejuite de proclamarea oficială a canonizării sfinților martiri și mărturisitori năsăudeni Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu. Cu această ocazie, a dat citire mesajului oficial transmis de către Prefăricitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. În aceeași zi, a vizitat, împreună cu PS Irineu Bistrițeanul, arhiepiscop-vicar al Episcopiei Râmnicului, Mănăstirea Recea din jud. Mureș.

• **Luni, 12 mai.** A prezidat ședința permanenței operative a Arhiepiscopiei Sibiului.

• **Marți, 13 mai.** A predat cursuri de Teologie Liturgică la Facultatea de Teologie. A avut program de audiențe.

• **Duminică, 18 mai.** A săvârșit Sf. Liturghie și a predicat la Biserica „Sfânta Treime” din localitatea Mândra, protopopiatul Făgăraș. A oficiat slujba de sfințire a lucrărilor efectuate la biserică. În aceeași zi, a oficiat slujba Vecerniei la Biserica

„Sf. Nicolae” din Olteț, protopopiatul Făgăraș, iar apoi a avut o întâlnire cu membrii consiliului parohial.

• **Luni, 19 mai.** A participat la slujba de înmormântare a Preacuviosului Părinte Ioan Iovan, duhovnicul Mănăstirii Recea din jud. Mureș.

• **Marți, 20 mai.** A predat cursuri de Teologie Liturgică la Facultatea de Teologie. A avut program de audiențe și lucrări de birou.

• **Miercuri, 21 mai.** Sărbătoarea Sf. Împărați Constantin și Elena. A oficiat slujba de sfințire a Bisericii „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului” din localitatea Vad, protopopiatul Făgăraș. A săvârșit Sf. Liturghie și a adresat credincioșilor un cuvânt de învățătură. În aceeași zi, a oficiat slujba Vecerniei la Biserica „Sf. Mare Mucenic Dimitrie” din localitatea Corbi, protopopiatul Făgăraș, ocazie cu care l-a hirotonit întru duhovnic și l-a instalat în parohie pe noul paroh, pr. Adrian Ioan Ghindea.

• **Joi, 22 mai.** A avut program de lucru la cabinet.

• **Sâmbătă, 24 mai.** A primit la sediul mitropolitan vizita domnului Bogdan Olteanu, președintele Camerei Deputaților. Tot în aceeași zi a primit la reședință vizita domnului Joachim Herrmann, Ministru de Interne al statului Bavaria. Seara a participat la catedrala mitropolitană, la slujba Vecerniei, precum și la concertul de muzică pască susținut de corala Ioan Cristu Danelescu din Ploiești.

• **Duminică, 25 mai.** A oficiat slujba de sfințire a Bisericii „Adormirea Maicii Domnului” din localitatea Veneția de Jos, protopopiatul Făgăraș. A săvârșit Sf. Liturghie și a adresat credincioșilor un cuvânt de învățătură.

• **Luni, 26 mai.** A prezidat conferința preoțească cu tema „2008 – anul jubiliar al Sf. Scripturi și al Sfintei Liturghii” organizată în aula „Mitropolit Ioan Mețianu” a Facultății de Teologie, la care au participat preoții din protopopiatele Sibiu, Avrighi, Săliște și Agnita.

• **Marți, 27 mai.** A prezidat aceeași conferință la Brașov, unde au participat preoții din protopopiatele Brașov, Bran-Zărnești și Săcele.

• **Miercuri, 28 mai.** A examinat la Teologie Liturgică grupele de studenți ai anului IV de la Facultatea de Teologie din Sibiu.

• **Joi, 29 mai.** A prezidat conferința preoțească la protopopiatul Făgăraș.

• **Vineri, 30 mai.** A participat la inaugurarea sălii de festivități a Colegiului Național „Gheorghe Lazăr” din Sibiu. A oficiat o slujbă de sfințire și a rostit o alocuțiune. În aceeași zi, a prezidat conferința preoțească la protopopiatul Mediaș.

Pr. Drd. Cristian VAIDA

Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” – omagiu eroilor neamului –

Omagierea Zilei Eroilor la Academia Forțelor Terestre din Sibiu, a fost marcată prin două ceremoniale ostășești religioase, la care a luat parte întregul personal al academiei. Primul l-a constituit Apelul Solemn, desfășurat pe platoul central al academiei, care a început cu intonarea imnului de stat și cu arborarea drapelului României. După acest moment a urmat apelul solemn, în cadrul căruia au fost rostite numele eroilor căzuți în Revoluția din Decembrie 1989 precum și a celor căzuți în misiuni. După rostirea fiecărui nume, subunitățile au răspuns „CĂZUT LA DATORIE”. La finalul apelului solemn, colonelul prof. univ. dr. Gheorghe UDEANU – rectorul Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” a rostit: „CINSTE ȘI ONOARE MEMORIEI LOR”. A urmat o slujbă religioasă de pomenire a eroilor instituției și armatei române, oficiată de preot doctor Călin Sămărghitan, parohul garnizoanei Sibiu. După slujba de pomenire, rectorul aca-

demiei a rostit îndemnurile instituției: „Pentru cinstirea eroilor și continuarea tradițiilor de luptă ale armatei române!”, „Pentru gloria Forțelor Terestre!”, „Pentru apărarea țării noastre eterne România!” La primele două îndemnuri

studenții militari au răspuns într-un singur glas „Mereu împreună”, iar la ultimul „Onoare și glorie”.

Ceremonialul s-a încheiat cu defilarea subunităților de studenți.

Al doilea moment l-a constituit ceremonialul desfășurat la Monumentul „Eroilor Revoluției din Decembrie 1989” amplasat în incinta academiei, pe locul unde a căzut primul erou, sublocotenent post-mortem Miști Dan Ionel. Ceremonialul a debutat cu intonarea imnului de stat al României, urmat de o slujbă religioasă pentru veșnica pomenire a celor 6 eroi ai academiei căzuți în Revoluția din Decembrie 1989. Au depus coroane și jerbe de flori pe soclul monumentului instituția Prefecturii și Consiliului Județean, Consiliul Local, Ministerul Administrației și Reformei Administrative, o delegație a cadeților de la Academia Militară Regală din Olanda, aflați într-un schimb de experiență la Academia Forțelor Terestre din Sibiu, precum și din partea altor instituții publice din municipiul Sibiu. Ceremonialul s-a încheiat cu defilarea gărzii de onoare constituită din studenți ai academiei și ai Inspectoratului de jandarmi Sibiu.

A consemnat
col(r) V. NEGHINĂ

TEOLOGIE ȘI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ

CUVIOSUL PAISIE AGHIORITUL, *Cuvinte duhovnicești*, vol. V, *Patimi și virtuți*, Ed. Evangelismos, București, 2007, 232 p.

Făcând parte dintr-un proiect editorial mai larg, acest al V-lea volum al „integralei paisiene” propus de Ed. Evangelismos, împlinește o arie de creștere duhovnicească de mare cuprindere. După volumele „Cu durere și cu dragoste pentru omul contemporan” (vol. I); „Trezire duhovnicească” (vol. II); „Nevoită duhovnicească” (vol. III); „Viața de familie” (vol. IV), acesta, care vizează patimile și virtuțile, aduce dinaintea cititorului aceeași prospețime sfântă, a omului de munte adâncit în meditație și făptuire duhovnicească, a omului dedicat vestirii lui Dumnezeu. Temele volumului? Unitatea Întâi „Patimile” cu subtemele: „Iubirea de sine, mama tuturor patimilor”; „Mândria, rădăcina răului”; „Osândirea, marea nedreptate”; „Odrasle ale iubirii de sine și ale mândriei”; Unitatea a Doua, „Virtuțile”: „Una este virtutea – smerenia”; „Dragostea duhovnicească”; „Noblețe și mărinimie”; „Vlăstare ale dragostei și smereniei” și minunata încheiere, „Neliștea cea bună”.

Pentru aceia care au citit și alte scrieri ale Părintelui Paisie, respectiv „Epistolele”, „Starețul Hagi Gheorghe Athonitul”, „Sfântul Arsenie Capadocianul” sau „Părinți athoniți”, aceste pagini patericale le vor produce aceleași bucurii duhovnicești, redescoperind în minunatul Avvă un izvor de cunoaștere vie a lui Dumnezeu Celui Viu. Orice citare din acest volum ne pare de prisos. Citirea lui este bucurie.

IOAN MUȘLEA, *Cercetări etnologice zonale*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2004, 535 p. [1]; Petre V. ȘTEFĂNUCĂ, *Cercetări etnologice în Basarabia*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2006, 497 p. [3].

În colecția „Monografiile Arhivei de Folclor a Academiei Române”, au apărut o serie de colecții de teren, efort comun al mai multor etnologi de marcă ai folclorului românesc. Dintre ele, cele a lui Ioan Mușlea și Petre Ștefănuță ne-au atras atenția în mod deosebit.

Monografiile acestea constituie, desigur, o recuperare, edițiile fiind în fapt îngrijite și limpezite în glosar de către Ioan Cuceu și Maria Cuceu, deschizând și continuând amplul efort de evaluare a contribuțiilor aduse de Arhiva de Folclor a Academiei Române, al cărei întemeietor este Ioan Mușlea, materializat în colecții și culegeri de folclor.

Dacă lucrarea lui Mușlea sumarizează contribuțiile etnologice de teren asupra șcheilor din Cergău, cele referitoare la cultura spirituală a Țării Oașului și a celei din zona Văii Gurghiuului, monografia lui Ștefănuță ne translatează în zona județului Lăpușna, pe Valea Nistrului de Jos și în Iurcenii, dovedind unitatea de spirit și rostire a românilor din spațiile în care Dumnezeu le-a îngăduit locuirea vremelnică. Remarcabile ne apar, chiar și la mulți ani de la efectuarea cercetărilor, metoda și calitatea diagnozei etnologice realizate prin textele propuse de cercetători publicului larg, analizele antropo-culturale distingând filoanele ancestrale ale culturii populare românești.

Credem că lectura unor astfel de pagini luminează, propunând un exercițiu de comunicare într-o limbă română perenă, limba basmelor bunicilor care s-au stins.

Nicolae CUSANUS, *Pacea între religii; despre Dumnezeu ascuns*, Ed. Humanitas, București, 2008, 141 p.

Editura Humanitas oferă cititorului român, într-un veritabil lucru de echipă, două dintre tratatele unuia dintre cele mai alese spirite ale Bisericii Catolice, Nicolae Cusanus (1401-1464). Teolog și filosof, canonist și mistic deopotrivă, reformist și tradiționalist în ce privește viața Bisericii, paradoxal și smerit, Cusanus este prezentat cititorului român în traducerea din latină a Ancăi Manolescu și Wilhelm Tauwinkl (pentru De pace fidei) și Bogdan Tătaru Cazaban (pentru De Deo abscondito). Cartea dispune și de o prefață a distinsei Anca Manolescu care, inspirat, prezintă „Misiunea elitei în Europa lui Nicolaus Cusanus” (pp. 5-35).

Cele două tratate indică triumful gândirii limpezite de rugăciune și vocație ascetică asupra unei culturi a războaielor și încordărilor, constituind un alt testament creștin al actualei Europe, paradoxal prin apofatismul la care recurge pentru a identifica resorturile unei posibile culturi ecumenice. Pentru aceia care caută, într-un soi de arheologie culturală, fundamentele europene ale culturii ecumenice – la modul cel mai curat cu putință – lectura aceasta le poate oferi orientări prețioase.

Mitropolitul LAURENȚIU

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se primesc pe adresa:

Redacția „Telegrafului Român”, 550179 – Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 35

E-mail: telegrafulroman@yahoo.com

Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ISSN 1223-8392

COMITET REDACȚIE „TELEGRAFUL ROMÂN”:

Î.P.S. Dr. Laurențiu Streza – președinte;

Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan – redactor-șef; Dr. Ștefan

Toma – secretar de redacție; Pr. Cristian Vaida – secretar de

redacție adj.; Pr. Prof. Acad. Dr. Mircea Păcurariu – membru;

Pr. Prof. Dr. Ovidiu Moceanu – membru; Pr. Lect. Dr.

Nicolae Moșoiu – membru.

Abonamentul pe 2008 este de 25 lei

COD IBAN RO34 RNCB 0227 0360 5879 0001.

Pentru SUA abonamentul este de 26 dolari

COD IBAN RO28 RNCB 0227 0360 5879 0012.

Pentru Europa abonamentul este de 12 euro

COD IBAN RO76 RNCB 0227 0360 5879 0021.

BCR Sibiu, Str. Emil Cioran nr. 1. Cod fiscal 44 79 403.